

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

ПРОГРАМА

СПІВБЕСІДИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

**для вступу на навчання на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
на базі повної загальної середньої освіти за спеціальностями:**

081 Право, 262 Правоохоронна діяльність, 053 Психологія

Пояснювальна записка

Програма співбесіди з іноземної мови створена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B1) та рівнів навчальних досягнень вступників середніх шкіл, викладених у змісті чинної програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів України (2-11 класи), Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Закону України «Про вищу освіту».

Програму складено відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання з іноземної мови, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 696 від 26 червня 2018 року.

Мета програми – зорієнтувати абітурієнтів до вступних випробувань. Вступне випробування з іноземної мови для вступників до Академії проводиться у формі співбесіди. Зміст завдань співбесіди подається на автентичних зразках літературного мовлення, прийнятого у Великій Британії та відповідає сферам і тематиці ситуативного спілкування, зазначеного у шкільній програмі.

Метою співбесіди є комплексна перевірка рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності у вступників загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, чинних навчальних програм та Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти.

Об'єктом контролю є рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності, передусім мовних й монологічної компетентностей та компетентності у читанні.

Завдання спрямовані на перевірку:

- рівня сформованості іншомовної компетентності в читанні орієнтованої на розумінням основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчаюче читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання);
- лексико-граматичних навичок (використання мови), контроль яких передбачає визначення рівня сформованості мовних навичок: здатності самостійно добирати і утворювати лексичні одиниці та граматичні явища відповідно до комунікативних потреб спілкування у межах сформульованих завдань.
- продукувати монологічне мовлення в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.

Зміст програми співбесіди

1. Читання

Мета — визначити рівень сформованості вмінь абітурієнтів читати і розуміти автентичні тексти самотійно, у визначений проміжок часу.

Вимоги щодо практичного володіння читанням як видом мовленнєвої діяльності

У тестах оцінюється рівень розуміння тексту, уміння вступника узагальнювати зміст прочитаного, виокремлювати ключові слова та визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Передбачає знання понад 2500 лексичних одиниць, мови що вивчається, з такої тематики:

1. Вибір професії
2. Шкільне життя та освіта
3. Рідне місто, країна
4. Подорож, туризм
5. Охорона здоров'я
6. Мистецтво
7. Свята і традиції
8. Відпочинок, дозвілля, спорт
9. Країни, мови яких вивчаються
10. Природа, навколишнє середовище

Вступник розуміє прочитані автентичні тексти різних жанрів і стилів, що відображають реалії життя та відповідають віковим особливостям вступників шкіл; знаходить та аналізує необхідну інформацію, робить висновки з прочитаного; виділяє головну думку/ідею, диференціює основні факти і другорядну інформацію; аналізує і зіставляє інформацію, розуміє логічні зв'язки між частинами тексту.

Вступник читає і розуміє автентичні тексти різних жанрів і видів, розглядаючи їх як джерело різноманітної інформації і як засіб оволодіння нею.

Добір текстів для читання, а також ситуацій для співбесіди здійснюється відповідно до тематики спілкування відповідно до Програми з іноземних мов.

Основними критеріями добору текстів є їхня автентичність, прозорість, обсяг і відповідність інтересам сучасної молоді.

Форми завдань можуть бути направлені на виконання таких завдань:

- добір правильної відповіді;
- встановлення відповідності (добір логічних пар);
- заповнення пропусків у тексті;
- знаходження аргументів та висновків;
- добір назв абзаців тексту із запропонованих назв.

Вступники повинні вміти:

- виокремлювати загальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню тощо);

- знаходити загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному житті (оголошення, проспекти, меню, розклад руху потягів тощо);
- виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо;
- розрізняти фактографічну інформацію і враження;
- надавати точну та детальну інформацію в текстах, що стосується повсякденного життя, написаних розмовною літературною мовою;
- сприймати точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми;
- розуміти різножанрові тексти, включаючи уривки художніх творів та творів публіцистичного стилю;
- розуміти структуру тексту і розпізнавати зв'язки між його частинами.

2. Перевірка рівня володіння іншомовною монологічною компетентністю.

Об'єктом контролю іншомовної монологічної компетентності є рівень її сформованості або сформованості її складових – умінь, навичок, знань і здібностей до монологічного мовлення, основними з яких є вміння. Визначення об'єктів контролю іншомовної монологічної компетентності виходить із цілей навчання монологічного мовлення на рівні B1 (рівень стандарту і академічний рівень).

Зміст співбесіди

Завдання з іноземної мови складаються з трьох завдань:

1. Читання тексту та виконання завдань до нього (20 хв.)
2. Продукування монологу відповідно до запропонованої теми (10 хв.)
3. Відповіді на запитання членів комісії, тобто ведення безпосередньо бесіди з абітурієнтом (5-10 хв).

Тематика текстів для читання та продукування монологічного мовлення

1. Особистісна сфера

- Повсякденне життя і його проблеми.
- Сім'я. Родинні стосунки.
- особистісні пріоритети.
- Характер людини.
- Режим дня.
- Здоровий спосіб життя.
- Дружба, любов
- Стосунки з однолітками, в колективі.
- Світ захоплень.
- Дозвілля, відпочинок.
- Особистісні пріоритети.
- Плани на майбутнє, вибір професії.

2. Публічна сфера

- Подорожі, екскурсії.
- Культура і мистецтво в Україні та в країні, мова якої вивчається.

- Спорт в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Література в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ.
- Людина і довкілля.
- Одяг.
- Покупки.
- Харчування.
- Науково-технічний прогрес, видатні діячі науки.
- Україна у світовій спільноті.
- Свята, знаменні дати, події в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Традиції та звичаї в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.
- Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та в країні, мова якої вивчається.
- Музеї, виставки.
- Кіно, телебачення.
- Обов'язки та права людини.
- Міжнародні організації, міжнародний рух.
- **III. Освітня сфера.**
- Освіта, навчання, виховання.
- Шкільне життя.
- Улюблені навчальні предмети.
- Система освіти в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Іноземні мови у житті людини.

Вимоги щодо володіння граматичною компетентністю

Морфологія

Іменник. Однина і множина іменників. Відмінювання іменників. Загальний відмінок. Присвійний відмінок. Рід іменника.

Артикль. Основні випадки вживання означених і неозначених артиклів. Нульовий артикль. Місце артикля в реченні.

Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Порівняльні конструкції з прикметниками. Прикметники, що вживаються з прийменниками.

Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Дробові числівники.

Займенник. Особові займенники. Вживання займенника it. Види займенників (присвійні, зворотні, взаємні, вказівні, питальні, сполучні відносні).

Дієслово. Видо-часові форми дієслова в активному та пасивному стані. Умовні речення (0, I, II, III типів). Наказовий спосіб дієслів. Правильні та неправильні дієслова. Безособові форми дієслова та їх конструкції. Герундій. Модальні дієслова. Participle I, Participle II.

Фразові дієслова з: get, be, look, keep, go, come, take, run, turn, call, break, give, put, make, clear, cut, fall, hold, let, hand.

Структура *to be going to do smth.*

Прислівник. Вживання ступенів порівняння прислівників. Прислівники місця і часу Основні прислівникові звороти.

Прийменник. Види прийменників. Вживання прийменників. Місце прийменника в реченні.

Сполучник. Вживання сполучників сурядності та підрядності.

Синтаксис

- Структура різних типів речень.
- Прості речення.
- Безособові речення.
- Складні речення (складносурядні і складнопідрядні).

Пряма і непряма мова.

- Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.

Вимоги щодо володіння лексичною компетентністю

Контроль рівня сформованості лексичної компетентності важливо здійснювати безпосередньо у спілкуванні.

Лексичний компонент мовленнєвих умінь контролюється у процесі розвитку вмінь у говорінні, читанні та перекладі. Лексичні навички не є безпосередньо об'єктами контролю. Контролю підлягають такі дії з лексичними одиницями: виклик лексичних одиниць з пам'яті, сполучення її з іншими лексичними одиницями, включення слова у ширший контекст.

Основним критерієм оцінювання рівня сформованості лексичної компетентності є правильність використання синонімів, антонімів, фразових дієслів, інтернаціональних слів тощо. Тобто перевіряється правильність розуміння змісту тексту під час читання та правильність вживання лексичних одиниць у говорінні. Враховується наявність і кількість лексичних помилок.

Рівень сформованості лексичної усвідомленості перевіряється в основному опосередковано через особливості іншомовного спілкування.

Вимоги щодо рівня сформованості фонетичної компетентності

Контроль та оцінка рівня сформованості фонетичної компетентності здійснюються з урахуванням типів помилок у мовленні абітурієнтів. Необхідно розрізняти фонетичні та фонологічні помилки. Перші впливають на якість звучання і зумовлюють акцент, а другі – на зміст. Враховується наявність і кількість фонологічних помилок. Рівень сформованості фонетичної усвідомленості перевіряється головним чином опосередковано через особливості іншомовного спілкування

Критерії оцінювання вступного випробування

Оцінювання читання передбачає перевірку вступників розуміння ідеї, сутності і деталей тексту. Добір об'єктів контролю залежить від виду читання. У процесі контролю вмінь *ознайомлювального* читання перевіряють вміння зрозуміти основну інформацію в тексті, ідею автора. У ході перевірки вмінь *переглядового* читання об'єктами контролю стають вміння знайти необхідну

інформацію, визначити тему тексту. У *вивчаючому* читанні перевіряються вміння повно й точно зрозуміти як основну, так і другорядну інформацію, вміння інтерпретувати думки, висновки і ставлення автора тексту до викладених подій.

Для здійснення контролю можуть бути використані завдання, запропоновані для формування компетентності у читанні.

Критерії оцінювання читання поділяються на якісні та кількісні. До якісних критеріїв належать повнота розуміння тексту; точність розуміння тексту. До кількісних – обсяг тексту, темп читання, наявність незнайомих слів.

Способи контролю прочитаного повідомлення можуть бути невербальними і вербальними.

До невербальних способів контролю можна віднести: виконання дій; використання цифр; розташування малюнків.

Вербальні способи контролю можуть бути рецептивними і репродуктивними. Прикладами рецептивних способів контролю можуть бути: вибір пунктів плану; виконання тестів множинного вибору. Репродуктивні способи контролю: переклад окремих слів, словосполучень, речень; складання запитань за текстом; відповіді на запитання; бесіда за текстом; переказ змісту іноземною або рідною мовою.

З метою контролю рівня сформованості компетентності у читанні використовуються різні види тестових завдань з іноземної мови: *f*

- перехресного вибору (matching); *f*
- альтернативного вибору (true або false choice); *f*
- множинного вибору (multiple choice);
- на упорядкування (rearrangement).

За кожне правильно виконане завдання надається 2,5 бали, за неправильне виконання бали не нараховуються.

Оцінювання монологічного мовлення

Монологічні висловлювання необхідно оцінювати з урахуванням наступних критеріїв:

- 1) відповідність висловлювання темі (ситуації) і досягнення комунікативної мети (вирішення комунікативного завдання);
- 2) обсяг висловлювання;
- 3) темп висловлювання;
- 4) комбінування різних мовленнєвих зразків;
- 5) ступінь зв'язності, логічності, аргументованості висловлювання;
- 6) структурно-композиційна завершеність висловлювання;
- 7) наявність елементів творчості у висловлюванні;
- 8) фонетична, лексична, граматична і стилістична правильність мовлення учнів у монологічній формі.

Теми для співбесіди

1. Вибір професії.
2. Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.

3. Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та в країні, мова якої вивчається.
4. Виставки.
5. Відпочинок.
6. Дозвілля
7. Дружба.
8. Екскурсії.
9. Засоби масової інформації.
- 10.Здоровий спосіб життя.
- 11.Іноземні мови у житті людини.
- 12.Кіно й телебачення.
- 13.Культура і мистецтво в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- 14.Література в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- 15.Людина і довкілля.
- 16.Міжнародні організації, міжнародний рух.
- 17.Молодь і сучасний світ.
- 18.Музеї.
- 19.Науково-технічний прогрес.
- 20.Обов'язки та права людини.
- 21.Одяг.
- 22.Освіта, навчання, виховання.
- 23.особистісні пріоритети.
24. Особистісні пріоритети.
- 25.Плани на майбутнє
- 26.Повсякденне життя і його проблеми.
- 27.Подорожі
- 28.Покупки.
- 29.Режим дня.
- 30.Родинні стосунки.
- 31.Світ захоплень.
- 32.Свята, знаменні дати, події в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- 33.Система освіти в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- 34.Сім'я.
- 35.Спорт в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- 36.Стосунки з однолітками, в колективі.
- 37.Традиції та звичаї в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- 38.Україна у світовій спільноті.
- 39.Улюблені навчальні предмети.
- 40.Характер людини.
- 41.Харчування.
- 42.Шкільне життя.

Список рекомендованої літератури

1. Розінська М., Едвардз Л.,Манн М., Тейлор-Ноулз С. Get 200! Book 1, Book 2 . Macmillan Education, 2016.

2. Protsenko K., Reese C. Exam Booster. B1–B2. Cambridge : Cambridge University Press, 2017.
3. Kosta J., Williams M., Styring J., Tims N. Prepare! Cambridge : Cambridge University Press, 2015.
4. Puchta H., Stranks J. More. Second edition. Cambridge : Cambridge, 2008.
5. Falla T., Davies P. Solutions, 2nd edition. Oxford : Oxford University Press, 2014.
6. Puchta H., Stranks J., Lewis- Jones P. English in Mind, Second edition. Cambridge : Cambridge, 2012.
7. Evans V., Dooley D. Access. Express Publishing, 2015.
8. Murphy R. English Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students, with answers and CD-ROM. Fourth Edition. Cambridge : Cambridge University Press, 2012.
9. Murphy R. Essential Grammar in Use. A self-study reference and practice book for elementary students of English. With Answers. Cambridge : Cambridge University Press, 2015.
10. Side, Richard and Wellman, Guy. Grammar and Vocabulary for Cambridge Advanced and Proficiency. Fully updated for the revised CPE. Harlow : Pearson Education Limited, 2005.
11. Swan, Michael. Practical English Usage. Oxford : Oxford University Press, 2001.
12. Vince, Michael. Advanced Language Usage. MACMILLAN : Macmillan Publishers Limited, 2003.